

Upravni sud u Rijeci

UDK: 347.998.85(497.5 Rijeka)(094.8)

DRUGO REPUBLIČKO DRŽAVLJANSTVO KAO ZAPREKA ZA UTVRĐIVANJE HRVATSKOG DRŽAVLJANSTVA PO NAČELU KONTINUITETA

Čl. 30/1. Zakona o hrvatskom državljanstvu, NN 53/91, 70/91, 28/92, 113/93, 4/94 i 130/11

Presudom od 19. veljače 2015. Upravni sud u Rijeci odbio je tužbeni zahtjev radi poništenja rješenja Ministarstva unutarnjih poslova od 26. kolovoza 2013. te radi nadoknade troškova upravnog spora.

Prvostupanjskim rješenjem Ministarstva unutarnjih poslova, Policijske uprave l.-s., Službe zajedničkih i upravnih poslova, od 18. ožujka 2013. odbijen je zahtjev tužitelja za naknadni upis u knjigu državljana Republike Hrvatske, podnesen 23. siječnja 2013.

Tuženik je rješenjem od 26. kolovoza 2013. odbio tužiteljevu žalbu izjavljenu protiv prvostupanjskog rješenja. Svoju odluku tuženik je, u bitnome, utemeljio na sljedećim utvrđenjima. Tužiteljev zahtjev prvostupanjsko tijelo odbilo je jer je tužitelj, po propisima važećima do 8. listopada 1991., upisan u knjigu državljana Republike Srbije. Odredba čl. 30/1. Zakona o hrvatskom državljanstvu (NN 53/91, 70/91, 28/92, 113/93, 4/94 i 130/11), kojom je uređeno načelo kontinuiteta državljanstva, temelj je za primjenu prijašnjih propisa o državljanstvu. U vrijeme tužiteljeva rođenja (24. lipnja 1956.) na snazi je bio Zakon o državljanstvu Narodne Republike Hrvatske (NN 23/50), kojim je u čl. 4. bilo propisano da dijete podrijetlom stječe hrvatsko državljanstvo ako oba roditelja imaju hrvatsko državljanstvo. Tada je na snazi bio i Pravilnik za izvršenje Zakona o državljanstvu Federativne Narodne Republike Jugoslavije (Službeni list FNRJ 98/46 i 20/51), kojim je u čl. 7. bilo propisano da se novorođena djeca upisuju u onu knjigu državljana gdje su im upisani roditelji ili jedan od roditelja.

U praksi se upis bračnog djeteta najčešće obavljao prema očevu upisu u knjigu državljana, dok se izvanbračno dijete, u pravilu, upisivalo u knjigu državljana gdje je upisana majka, ako se roditelji nisu drukčije sporazumjeli. Tužiteljev otac upisan je u knjigu državljana Matičnog ureda G., a tužiteljeva majka u knjigu državljana Matičnog ureda S. Oba upisa obavljena su 1950. Tužiteljevi roditelji brak su sklopili 1947. u R., a poslije su se preselili u Republiku Srbiju. Stoga se tužitelj u trenutku svojeg rođenja smatrao hrvatskim državljaninom, ali je utvrđeno da nije upisan u knjige hrvatskih državljana prema mjestima upisa svojih roditelja. Tužitelj je naknadno 1978. upisan u knjigu državljana matičnog područja B. (Srbija). Iako je pritom kao osnova upisa navedeno stjecanje jugoslavenskog državljanstva podrijetlom (čl. 4. t. 1. Zakona o državljanstvu Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, Službeni list SFRJ 58/76), taj je upis značio ne samo upis u evidenciju jugoslavenskoga (saveznog) državljanstva već i tužiteljev upis u evidenciju državljanstva onodobne Socijalističke Republike Srbije. U osnovanost tog upisa tijela Republike Hrvatske ne mogu ulaziti. U vrijeme tog upisa na snazi je bila odredba čl. 19/4. Zakona o državljanstvu Socijalističke Republike Hrvatske (NN 32/77), prema kojoj hrvatsko državljanstvo prestaje danom stjecanja državljanstva druge socijalističke republike. Stoga je tužiteljevim naknadnim upisom u knjigu državljana Socijalističke Republike Srbije prestao kontinuitet hrvatskog državljanstva, u smislu norme čl. 30/1. Zakona o hrvatskom državljanstvu. Na temelju razmatranja svih činjeničnih i pravnih pitanja Sud je utvrdio da tužbeni zahtjev nije osnovan.

Prijelaznom odredbom čl. 30/1. Zakona o hrvatskom državljanstvu propisano je da se hrvatskim državljaninom smatra osoba koja je to svojstvo stekla po propisima važećim do dana stupanja na snagu toga Zakona. Prema st. 4. navedenoga članka, utvrđivanje netom spomenute pretpostavke obavlja policijska uprava odnosno policijska postaja. Ako utvrdi da su ispunjene sve pretpostavke, naložit će upis u evidenciju o državljanstvu bez donošenja pisanog rješenja. Ako utvrdi da nisu ispunjene sve pretpostavke, odbit će zahtjev rješenjem.

Sud ocjenjuje da su javnopravna tijela osnovano utvrdila da je 1978. upisom u republičko državljanstvo Socijalističke Republike Srbije (preispitivanje kojeg upisa nije mogao biti predmet upravnog postupka u upravnoj stvari utvrđivanja hrvatskog državljanstva) u svakom slučaju prestao kontinuitet tužiteljeva hrvatskog državljanstva, a time i mogućnost utvrđivanja tužiteljeva hrvatskog državljanstva na temelju norme čl. 30/1. Zakona o hrvatskom državljanstvu, zbog razloga detaljno elaboriranih u obrazloženju osporavanog rješenja tuženika i u odgovoru tuženika na tužbu, koji

razlozi proizlaze iz spisa predmeta upravnog postupka te koje razloge prihvaća i ovaj Sud, pri čemu je tuženik pravilno citirao mjerodavne odredbe materijalnog prava.

K tome, pri nespornoj činjenici tužiteljeva upisa u knjigu državljana Socijalističke Republike Srbije 1978., koji je upis *ipso iure* značio prestanak hrvatskoga republičkog državljanstva, javnopravna tijela u predmetnom postupku nisu bila ovlaštena zanemariti taj upis i neposredno primijeniti odredbu čl. 22/1. Zakona o državljanstvu Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, na koju upire tužitelj, kojom je kolizijskom normom bilo propisano da se republičko državljanstvo određuje djetetu prema zakonu republike čije državljanstvo imaju oba roditelja u trenutku djetetova rođenja.

Sud uzgredno napominje da djetetu za vrijeme postojanja SFRJ nije moglo biti određeno više republičkih državljanstva te da je tužitelj upravo na osnovi upisa u knjigu državljana Socijalističke Republike Srbije po načelu kontinuiteta (p)ostajao državljaninom kasnijih državnih entiteta – sljednikâ Socijalističke Republike Srbije, uključujući sadašnje državljanstvo Republike Srbije.

Tužitelj, dakle, eventualno može steći hrvatskog državljanstvo ako za to ispunjava ili ispuni pretpostavke propisane Zakonom o hrvatskom državljanstvu, ali mu, zbog prethodno iznesenog, hrvatsko državljanstvo ne može biti utvrđeno prema načelu kontinuiteta. Uzevši u obzir navedeno, osporena odluka tuženika ocjenjuje se zakonitom.

Presuda od 19. veljače 2015.

PRIMJENA ZAKONA O TURISTIČKOM I OSTALOM GRAĐEVINSKOM ZEMLJIŠTU NEPROCIJENJENOM U POSTUPKU PRETVORBE I PRIVATIZACIJE, U PREDMETU UTVRĐIVANJA ZEMLJIŠNOKNJIŽNE ČESTICE

Čl. 2/1., čl. 5. i čl. 20. Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije, NN 92/10

Upravni sud u Rijeci presudom od 23. travnja 2015. poništio je rješenje Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja od 10. travnja 2013. i rješenje P.–g. županije, Upravnog odjela za graditeljstvo i zaštitu okoliša,

Ispostave K., od 16. travnja 2012. te je predmet vratio na ponovni postupak.

Rješenjem Primorsko–goranske županije, Upravnog odjela za graditeljstvo i zaštitu okoliša, Ispostave K., od 16. travnja 2012., u predmetu po zahtjevu Općine P., ovdje tužitelja, pod točkom 1. obustavljen je postupak utvrđenja oblika i veličine zemljišnoknjižnih čestica za k. č. br. 248/2, k.o. P. i dr., dok je t. 2. zahtjev za k. č. br. 8944, k.o. P. i dr. odbijen. Protiv t. 2. navedenog rješenja tužitelj je izjavio žalbu koju je tuženik rješenjem od 10. travnja 2013. odbio.

Tužitelj je protiv tuženika pravodobno ovom Sudu podnio tužbu kojom osporava zakonitost navedenog rješenja zbog pogrešne primjene materijalnog prava, povrede pravila postupka i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja.

Među strankama u ovome je sporu sporno je li zahtjev tužitelja za utvrđenje oblika i veličine zemljišnoknjižnih čestica za k. č. br. 8944, k.o. P. i dr. valjano odbijen.

Prema shvaćanju Suda, cilj Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije jest urednje vlasničkopravnih odnosa na građevinskom zemljištu koje u postupku pretvorbe i privatizacije nije procijenjeno u vrijednosti društvenog kapitala, stoga u tom smislu treba tumačiti odredbe Zakona.

Prema čl. 2/1. Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije, turističko zemljište u smislu toga Zakona je građevinsko zemljište koje nije procijenjeno u vrijednosti društvenog kapitala društvenog poduzeća u postupku pretvorbe, odnosno koje nije uneseno u temeljni kapital trgovačkog društva u postupku privatizacije, a za koje je na dan stupanja na snagu toga Zakona dokumentima prostornog uređenja određena ugostiteljsko-turistička namjena, i zemljište na kojemu su izgrađene građevine turističko-ugostiteljske namjene (kampovi, hoteli i turistička naselja), na kojem su pravo korištenja, upravljanja i raspolaganja imala društvena poduzeća.

Glava II. Zakona pod naslovom: Turističko zemljište, ima dva podnaslova: 1. Turističko zemljište u kampovima i 2. Turističko zemljište na kojima su izgrađeni hoteli i turistička naselja.

Čl. 5. Zakona u podnaslovu: Turističko zemljište u kampovima propisuje da je turističko zemljište u kampovima u smislu toga Zakona zemljište iz čl. 2/1. Zakona koje je dokumentima prostornog uređenja utvrđeno kao kamp namijenjen za obavljanje turističko-ugostiteljske djelatnosti.

U podnaslovu: Turističko zemljište na kojem su izgrađeni hoteli i turistička naselja, iza čl. 18. i 19. koji uređuju odnos kada je procijenjena zgrada bez zemljišta te zgrada i dio zemljišne čestice, u čl. 20. propisano je da je preostalo turističko zemljište na kojem je društveno poduzeće imalo pravo korištenja, upravljanja i raspolaganja, a koje nije procijenjeno u vrijednosti društvenoga kapitala, vlasništvo jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi to zemljište.

Prema mišljenju Suda, turističko zemljište u smislu navedenih odredbi može biti turističko zemljište u kampovima ili turističko zemljište na kojem su izgrađeni hoteli i turistička naselja, dok je preostalo turističko zemljište iz čl. 20. (koje tužitelj smatra trećom podvrstom turističkog zemljišta) turističko zemljište na kojem su izgrađeni hoteli i turistička naselja, koje je preostalo u slučaju da, na način iz čl. 18. i 19., nije procijenjena cijela zemljišna čestica, nego samo njezin dio, kao zgrada bez zemljišta ili zgrada i dio zemljišne čestice.

Stoga, kako je citiranim čl. 2/1. Zakona propisano da turističko zemljište može biti zemljište kojem je na dan stupanja na snagu toga Zakona dokumentima prostornog uređenja određena ugostiteljsko-turistička namjena i zemljište na kojemu su izgrađene građevine turističko-ugostiteljske namjene, čl. 5. Zakona treba tumačiti tako da je turističko zemljište u kampovima u smislu toga Zakona i zemljište na kojem je izgrađen kamp, a kojem u prostornoplanskoj dokumentaciji nije određena namjena kampa. Pri tome treba tumačiti da se zahtjev da u prostornoplanskoj dokumentaciji bude određena namjena kampa kao pojašnjenje odnosi samo na podvrstu turističkog zemljišta koje je kao turističko zemljište određeno prostornoplanskom dokumentacijom, a ne i na drugu podvrstu kada je svojstvo turističkog zemljišta determinirano time što su izgrađene građevine turističke namjene.

Stoga, kad bi u konkretnom slučaju na predmetnim česticama bio izgrađen kamp, one bi predstavljale turističko zemljište u kampovima (pod uvjetom da zemljište nije procijenjeno u vrijednosti društvenog kapitala društvenog poduzeća u postupku pretvorbe i da je društveno poduzeće imalo pravo korištenja, upravljanja i raspolaganja), pri čemu Sud prihvaća stajalište tuženika da je kamp jedinstvena građevina koja se planira i gradi na jednoj građevnoj čestici.

Međutim, Sud je prije navedeno obrazloženje tuženika je li zemljište procijenjeno u postupku pretvorbe i privatizacije te je li ono zemljište u kampovima našao nejasnim i proturječnim samom sebi.

Nadalje, u zapisniku prvostupanjskog tijela o provedenom očevidu od 27. ožujka 2012. nije navedeno na koji su način predmetne čestice identifi-

rane, a ujedno je očevid proveden bez sudjelovanja stranaka, za što tužitelj osnovano tvrdi da je u suprotnosti s odredbom čl. 68/3. Zakona o općem upravnom postupku.

Presuda od 23. travnja 2015.

*Mateja Crnković**

* Doc. dr. sc. Mateja Crnković, docentica na Katedri za upravno pravo Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (assistant professor at the Chair of Administrative Law, Faculty of Law, University of Zagreb, e-mail: matejacrnkovic@ymail.com)